

VIURE MILLOR AMB MENYS: tretze propostes

Els propers diumenges els cristians viurem la Campanya contra la Fam, que organitza Mans Unides, i també l'inici de la Quaresma. Per això us proposo aquesta reflexió.

L'actual crisi, provocada per la pandèmia i l'ecologia, té les seves arrels en una manera de relacionar-nos amb la natura i amb els altres humans. En aquesta relació es prioritzen determinats valors, i això va estructurant una mentalitat que és compartida per moltes persones arreu del planeta.

Per això penso que alguns valors que proposa l'encíclica *Laudato Si'* del Papa Francesc ens podrien ajudar a un canvi de mentalitat, a una nova cultura. Són valors, malauradament no sempre practicats, que trobem en el cristianisme, i també en l'humanisme, però que poden ser compartits per moltes altres tradicions ètiques i religioses.

1. Ser capaços de viure sàviament i de pensar en profunditat; una qualitat que s'oposaria al sorollós món digital, al pensament superficial, atès que la veritable saviesa no s'aconsegueix simplement acumulant informació. Molt relacionada amb aquest valor, caldria destacar la capacitat de sortir d'un mateix cap a l'altre, una qualitat també necessària per a reconèixer la vàlua de la resta de criatures.

2. Ampliar a les futures generacions el concepte de proïsmo que trobem en la «regla d'or» de les grans tradicions religioses. Aquesta ampliació ens faria adonar que les nostres accions (i les nostres omissions) tenen conseqüències en el futur, ja que poden hipotecar la vida dels nostres descendents. El fet de pensar en les properes generacions implica ser generós i anar més enllà del curt termini.

3. Hem de considerar que allò que fem i que té un impacte sobre la natura pugui ser universalitzable. Cal que ens preguntem, doncs, què passaria si tota la humanitat actués com ho fem nosaltres: si tothom consumís com nosaltres, si tothom viatgés com nosaltres... Ben segur que un imperatiu així posaria en qüestió els hàbits actuals de consum dels països rics, i també moltes de les pautes d'extracció dels recursos naturals.

4. Apostar per un creixement que no sigui voraç i irresponsable, i per tant, redefinir el concepte de progrés. Un desenvolupament tecnològic i econòmic que no condueixi a un món millor i a una qualitat de vida integralment superior no es pot considerar progrés. Ens cal madurar la idea d'acceptar cert decreixement en algunes parts del món, aportant recursos perquè es pugui créixer sanament en altres parts.

5. Prendre consciència del valor de la interdependència, del fet que l'espècie humana depèn de les altres espècies, en tant que la comunió entre els éssers vius és fonamental.

Malauradament, no hem après a viure el que som com a do dels altres —siguin persones, animals o plantes—, i quan ens hi relacionem, sovint els tractem com a mers objectes. D'aquesta manera, som incapaços d'acollir com a propi el que pensen, el que senten, el que pateixen.

6. Viure i entendre la nostra vida com a do, com a regal. Aquest do ens obliga a tenir-ne cura, i a tenir cura també de la vida dels altres, sobretot d'aquells que són més vulnerables. El que hem rebut gratuïtament també ho hem de donar gratuïtament als altres. Donar vol dir ajudar a crear les condicions perquè la vida es pugui desenvolupar plenament.

7. Aprendre a apreciar les diferents dimensions de la felicitat, que no es poden reduir al fet de tenir o posseir. Hauríem d'apreciar les dimensions més relacionals de la felicitat que comportarien aprendre a viure d'una manera més austera i sòbria, perquè tothom pugui viure. Necessitem aprendre noves pautes de consum més sostenibles.

8. Deixar-se guiar pel principi de precaució, segons el qual davant de la possibilitat de danys greus i irreversibles, no cal tenir una certesa absoluta per a prendre mesures, perquè això permet la protecció dels més febles, que disposen de pocs mitjans per a defensar-se.

9. Unir estretament la qüestió social i l'ecològica. Un veritable plantejament ecològic es converteix sempre en un plantejament social, que ha d'integrar la justícia en les discussions sobre l'ambient.

10. Procurar l'acostament a la realitat des d'alguns corrents filosòfics i religiosos, com el budisme, l'hinduisme, les tradicions ameríndies i el taoisme, que trenquen amb la marcada dualitat subjecte/objecte típica de la mentalitat occidental.

11. Retornar a la simplicitat i a la capacitat de gaudir amb poc, que ens permet aturar-nos a valorar allò petit, agrair les possibilitats que ofereix la vida sense aferrar-nos al que tenim ni entristir-nos pel que no tenim.

12. Remarcar el valor dels petits gestos quotidians i procurar una cultura de la cura que impregni tota la societat, sense pensar que «aquests esforços no canviaran el món», ja que aquestes accions produeixen fruits més enllà del que es pugui constatar. El desenvolupament d'aquests comportaments ens retorna el sentiment de la pròpia dignitat, ens porta a una major profunditat vital, ens permet d'experimentar que val la pena passar per aquest món.

13. Valorar el descans, la dimensió celebrativa de la vida, una dimensió receptiva i gratuïta que cal distingir del simplement no fer.